

Pelkosenniemen kunnan koulukuljetusten periaatteet 2020 - 2022

Hyvinvointilautakunta xx.xx.2020

1.	Yleistä	3
2.	Yleisiä määräyksiä koulukuljetuksista	3
2.1.	Oikeus koulukuljetukseen	3
2.2.	Kuljetuksen myöntäminen erityistilanteissa	4
3.	Koulukuljetuksen käytännön järjestelyt	4
3.1	Matkakortti.....	4
3.2	Koulukuljetusmuodot	5
4.	Vastuut	5
4.1.	Tapaturma	5
4.2.	Myöhästymiset	6
4.3.	Vahinko tai ilkivalta	6
5.	Kuljetuksessa noudatettavat säännöt	6
5.1	Huoltajan muistilista.....	6
5.2	Oppilaan muistilista	6
5.3	Kuljettajan muistilista.....	7
5.4	Koulun/päiväkodin muistilista	8

1. Yleistä

Tässä oppaassa esitellään Pelkosenniemen kunnan esi- ja perusopetuksen koulukuljetuksia koskevat periaatteet.

Koulukuljetuksista säädetään perusopetuslaissa (628/1998), joukkoliikennelaissa (869/2009), taksiliikennelaissa (217/2007), laissa alkolukon käytöstä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa (1110/2010), 1.6.2020 alkaen tieliikennelaissa ja Opetushallituksen julkaisemassa koulukuljetusoppaassa (2011).

Kannustamme lapsia liikkumaan, joten suositeltavaa on, että lapsi kulkee koulumatkat mahdollisuuksien mukaan jalan, pyörällä tai muulla tavoin itse liikkuen.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä jalkaisin tai eri kulkuvälineillä. Huoltajan tehtävä on huolehtia siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan ja kerrataan vuosittain koulumatkareitit ja liikenteessä kulkeminen sekä linja-autoon/taksiin nouseminen ja siitä poistuminen, turvavyön käyttö sekä koulukydytyksessä noudatettavat muut turvallisuusohjeet.

2. Yleisiä määräyksiä koulukuljetuksista

2.1. Oikeus koulukuljetukseen

Koulukuljetuksella tarkoitetaan oppilaalle maksutonta kuljetusta, jonka opetuksesta vastaava järjestää joko yleisellä tai tilaamallaan kulkuneuvolla.

Pelkosenniemen koulun oppilaille (0-9 lk) järjestetään kuljetus ilman eri hakemusta jos koulumatkan pituus on **yli 3 km**.

Huoltajat vastaavat siitä, että esikoululainen saatetaan pysäkillä ja että häntä ollaan vastassa, kun lapsi saapuu esiopetuksesta. Esiopetuspaikassa lapset otetaan vastaan ja saatetaan kuljetukseen henkilökunnan toimesta.

Kunta ei järjestä kuljetusta **varhaiskasvatuksessa** tai **kerhossa** oleville lapsille. Lasten matkat aamuisin kodista päivähoitoon ja iltapäivisin päivähoitosta kotiin ovat vanhempien vastuulla ja järjestettävä.

Aamu- ja/tai iltapäivätoimintaan osallistuva oppilas, jolla on oikeus koulumatkaetuun tai oppilas, jolle on myönnetty harkinnanvarainen kuljetus, voi kulkea korvauksetta jo olemassa olevilla koulukuljetuksilla aamulla kouluun ja iltapäivällä kotiin, jos autoon mahtuu kuormitussäännösten mukaan ja se ei aiheuta kuljetusreitit ja aikataulun muutosta.

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää maksutonta koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Oppilaan tulee kävellä, pyöräillä tai kulkea huoltajan kyydissä pysäkille tai muuhun turvalliseen ottopisteeseen ja iltapäivällä vastaava matka takaisin kotiin.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2.2. Kuljetuksen myöntäminen erityistilanteissa

Oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, kun koulumatka on 5 km, mutta se oppilaan ikä tai terveyden tila, koulumatkan vaarallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Matkoille, joissa on mahdollisuus käyttää linja-autoa, voidaan käyttää taksikuljetusta tai huoltajan suorittamaa kuljetusta vain lääkärintodistuksen perusteella. Lääkärintodistuksen ja/tai psykologin lausunnon hankkii huoltaja. Lääkärintodistuksesta tulee aina ilmetä minkä vuoksi ja mille ajalle kuljetus on järjestettävä muulla kuin linja-autolla.

Erittäin kovilla pakkasilla koulukuljetuksia järjestetään harkinnan mukaan.

Mikäli koulu ei pysty järjestämään koulukuljetusta, on oppilas oikeutettu kuljetusavustukseen.

Koulukuljetusten myöntämisestä erityistilanteissa ja harkinnanvaraisissa tilanteissa päättää rehtori kuljetushakemuksen perusteella.

3. Koulukuljetuksen käytännön järjestelyt

Kuljetuksista vastaa rehtori. Kaikki tilaukset ja muutokset tehdään keskitetysti koulun toimistosihteerin kautta.

Huoltajalla ei ole oikeutta tilata normaalista poikkeavia kuljetuksia. Mikäli huoltaja on tilaa kyydin tai sopii poikkeavia järjestelyjä liikennöitsijän kanssa, hän on maksu- ja korvausvelvollinen lisäkustannuksista ja mahdollisista vahingoista.

3.1 Matkakortti

Lukuvuodeksi kerrallaan annettava matkakortti on henkilökohtainen. Matkakortti on tarkoitettu **vain kodin ja koulun välillä tapahtuvia koulumatkoja varten**. Viimeinen koulukyyti lähtee klo 15.

Korttia ei voi käyttää vapaa-ajan matkoihin tai koulujen loma-aikoina. Oppilas on vastuussa kortin väärinkäytöstilanteista.

Korttia tulee säilyttää huolellisesti. Mikäli kortti katoaa tai rikkoontuu, siitä tulee ilmoittaa välittömästi toimistosihteerille.

3.2 Koulukuljetusmuodot

Koulukuljetus järjestetään aina ensisijaisesti kokonaan tai osittain julkista olemassa olevaa linjaliikennettä hyödyntäen.

Toissijaisena kuljetusmuotona on tilausliikenne taksi- tai joukkoliikenneluvalla. Nämä kuljetukset toteutetaan takseilla, pikkubusseilla sekä linja-autoilla.

Haja-asutusalueella linja-auto voi ottaa oppilaan kyytiin/jättää kyydistä myös muussa turvallisessa paikassa kuin linja-autopysäkillä. Asia on kuitenkin sovittava kuljettajan kanssa.

4. Vastuut

Huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-auto-/koulukuljetusauton noutopysäkillä ja vastaavasti linja-auto-/koulukuljetusauton noutopysäkeiltä kotiin.

Liikennöitsijän/kuljettajan vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen noutopysäkiltä koulun pysäkillä ja koulun pysäkiltä paluupysäkillä.

Koulun vastuu alkaa siitä, kun lapsi saapuu koululle ja loppuu siihen, kun koulupäivä päättyy.

4.1. Tapaturma

Pelkosenniemen kunta on vakuuttanut tapaturman varalta kaikki esioppilaat ja oppilaat päiväkodissa/koulussa työpäivän aikana sekä koulumatkalla. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa. Vakuutuksen piiriin kuuluvat myös koulun työsuunnitelman mukaiset opinto- ja retkimatkat. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Vakuutus koskee vain välitöntä koulumatkaa välillä koti-koulu-koti. Mikäli oppilas osallistuu koulun jälkeen kerhotoimintaan tai muihin harrastuksiin, vakuutus ei ole enää voimassa kotimatalla.

Koulukuljetuksissa tapahtuvissa liikennevahingoissa korvaus kuitenkin suoritetaan ensisijaisesti liikennöitsijän lakisääteisen liikennevakuutuksen kautta.

Kesken koulupäivän sattuneissa sairaustapauksissa kuljetuksen kotiin järjestää tarvittaessa huoltaja. Erillistä kuljetusta ei järjestetä kuin erityistilanteessa ja oppilaan tulee pääsääntöisesti jäädä koululle loppupäivän ajaksi esim. lepotilaan (valvonta), jos huoltaja ei pysty hakemaan oppilasta koulusta.

4.2. Myöhästymiset

Oppilaan tulee olla hyvissä ajoin (vähintään 5 min. ennen sovittua aikaa) pysäkillä/sovitussa noutopisteessä odottamassa kuljetusta. Koulukuljetus ei ole myöhässä, jos se saapuu vähintään 15 minuutin kuluessa sovitusta ajasta. Mikäli kuljetus myöhästyy tätä enemmän aamulla, voi oppilas palata kotiin ja ottaa yhteyttä huoltajiin, liikennöitsijään tai kouluun. Jos oppilas myöhästyy kuljetuksesta omasta syystä, hänelle ei järjestetä erilliskuljetusta ja kuljetus jää oppilaan huoltajan vastuulle. Oppilas voi käyttää myöhästyessään seuraavaa koulukuljetusta, jolloin hänen ei tarvitse olla poissa koulusta koko päivää.

4.3. Vahinko tai ilkivalta

Koulukuljetuksissa tapahtuvissa ilkivaltatapauksissa liikennöitsijä ja oppilas/huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei ole velvollinen korvaamaan oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

5. Kuljetuksessa noudatettavat säännöt

5.1 Huoltajan muistilista

- Ilmoitan lapsen sairaustapauksesta liikennöitsijälle sekä päiväkotiin/kouluun, jotta taksi/pienoisbussi ei aja turhia reittejä.
- Ilmoitan kuljetustarpeiden muista muutoksista ajoissa, viimeistään seitsemän (7) päivää ennen, jotta muutokset ehditään toteuttaa ja kuljetusta ei järjestetä turhaan.
- Huolehdin, että lapsi on ajoissa odotuspaikalla.
- Ohjaan lasta käyttäytymään asiallisesti odotuspaikalla ja koulukuljetuksessa.
- Opastan lasta käyttämään koulumatkoilla heijastimia.
- Ilmoitan kuljettajalle oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista kuten allergioista ym. jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.
- Ole yhteydessä tarvittaessa rehtoriin.

5.2 Oppilaan muistilista

- Saavun odotuspaikalle ajoissa (vähintään 5 min. ennen sovittua aikaa) ja tarvittaessa odotan kuljetusta 15 min. yli sovittun ajan. Mikäli kuljetus ei tule, palaan kotiin ja soitan huoltajalle tai kouluun.
- Odotan kuljetusta sovitulla paikalla, en ajoradalla. Näytän tarvittaessa käsimerkillä kuljettajalle pysähtymisestä.
- Otan bussikortti esiin ennen autoon nousua ja säilytän bussikorttia aina säilytyskotelossa rikkoontumisen varalta.
- Astun autoon rauhallisesti, en ryntää.
- Tervehdin kuljettajaa ja muita matkustajia.
- Istun penkille ja kiinnitän välittömästi turvavyön.
- Käyttäydyn ajon aikana asiallisesti ja otan muut matkustajat huomioon. Kiusaaminen ja muu epäasiallinen käyttäytyminen on kaikissa muodoissaan kielletty.
- Jos ajon aikana tulee ongelmia, kerron niistä heti kuljettajalle.
- Olen varovainen autosta poistuessani, enkä koskaan ylitä ajorataa ennen kuin kuljetusauto on jatkanut matkaa.
- Käytän heijastimia hämärässä ja pimeässä.

5.3 Kuljettajan muistilista

- Ajan turvallisesti liikennesääntöjä noudattaen ja huomioin sääolosuhteet aikatauluissa.
- Noudatan kuljetusreittiä, otan lapset kyytiin ja jätän heidät sovituissa paikassa.
- Huolehdin, että auton täyttö ja purku tapahtuvat rauhallisesti.
- Tarkistan, että turvavyöt ovat aina kiinni ennen liikkeelle lähtöä.
- Ilmoitan välittömästi koulun rehtorille/päiväkodin johtajalle matkan aikana tapahtuneista vaaratilanteista tai ongelmista.
- Muistan, että olen vaitiolovelvollinen kuljetuksen aikana kuulemistani asioista.
- Muistan, että olen oheiskasvattaja (tervehtiminen, oma kielenkäyttö, ystävällisyys, liikennesääntöjen noudattaminen). Havaitessani kiusaamista tai muuta epäasiatonta käytöstä, puutun siihen välittömästi.
- Pidän auton siistinä, pukeudun asiallisesti sekä käyttäydyn kohteliaasti.

5.4 Koulun/päiväkodin muistilista

- Koulu on yhteyshenkilö koulun ja kodin välisissä päivittäisissä kuljetusasioissa.
- Ilmoitan kaikista poikkeuskuljetuksista liikennöitsijälle vähintään viikkoa ennen tarvetta.
- Muistan kerätä oppilaille luovutetut bussikortit (etä- ja sirukortti) aina kevätlukukauden loputtua ja hyödynnän kortteja seuraavana kouluvuonna.
- Päiväkodilla kasvatushenkilöstö vastaanottaa esiopetusoppilaat kuljettajalta.
- Jos koulun tai päiväkodin tietoon tulee kiusaamista tai muuta epäasiallista käyttäytymistä kuljetuksen aikana, siihen puututaan välittömästi.